

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

*Кафедра економічної теорії,
макро– і мікроекономіки
Кафедра підприємництва*

**ЖИТОМИРСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

*Кафедра економічної теорії та
інтелектуальної власності*

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ**

**II Міжнародна
науково-практична інтернет-конференція**

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЕКОНОМІКА:
ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА
НАЦІОНАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ**

26 травня 2016 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЕКОНОМІКА:
ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ**

*Матеріали II Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції*

26 травня 2016 року

м. Житомир, Україна

Інтелектуальна економіка: глобальні тенденції та національні перспективи: Матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Житомир: ЖНАЕУ, 2016. – 432 с.

Редакційна колегія: чл.-кор. НАН України, д-р екон. наук, проф. В.Д. Базилевич, д-р екон. наук, проф. І.І. Мазур, чл.-кор. НАПрН України, д-р юрид. наук, проф. О.П. Орлюк, д-р екон. наук, проф. О.В. Скидан, д-р техн. наук, проф. І.Г. Грабар, д-р екон. наук, проф. Є.І. Ходаківський, канд. екон. наук, проф. В.П. Якобчук, канд. техн. наук, доц. Ю.Б. Бродський, канд. екон. наук І.Л. Литвинчук

Представлені у матеріалах конференції тези учасників подані в авторській редакції та відображають власну наукову позицію авторів.

Автори тез несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, наукової термінології, імен власних, джерел посилання.

© Колектив авторів, 2016
© Вид-во «ЖНАЕУ», 2016

З М І С Т

<i>Базилевич В. Д.</i> Тенденції розвитку та суперечності сучасного ринку інтелектуальної власності	9
<i>Бутнік-Сіверський О. Б.</i> Майнові права інтелектуальної власності на технологію: теоретичний аспект.....	16
<i>Грабар І. Г.</i> Чи стане чиста енергія та низькотемпературний ядерний синтез головною інновацією XXI століття?.....	21
<i>Ходаківський С. І., Плотнікова М. Ф., Вольська В. В.</i> Синтелектична парадигма ноосферного розвитку економіки	31
<i>Василенко В. М.</i> Баланс «центр–регіони»: на основі чого?.....	40
<i>Галушка З. І., Антохов А. А.</i> Карпатський регіон у фокусі розвитку інноваційних просторових форм.....	45
<i>Данкевич С. М., Данкевич В. Є.</i> Апробація європейського досвіду інноваційних технологій точного землеробства.....	53
<i>Зінчук Т. О., Малько К. В.</i> Теоретично-методологічні засади формування інтелектуального потенціалу підприємств аграрного сектору економіки.....	59
<i>Мазур І. І.</i> Корупційна складова інтелектуального бізнесу в Україні.....	66
<i>Малиновський А. С., Якобчук В. А.</i> Інформаційні технології у формуванні системи якості глобальної логістики зерна.....	70
<i>Скидан О. В., Самойленко К. А.</i> Вища аграрна освіта в структурі інтелектуального потенціалу України.....	75

<i>Ткачук В. І., Шевчук К.В.</i>	
Екологізація як напрям диверсифікації сільськогосподарського виробництва економічного розвитку сільських територій.....	83
<i>Юшин С. О.</i>	
Інтелект та моральність індивіда як координати успішності стратегії його економічної діяльності.....	92
<i>Арпентьева М. Р.</i>	
Интеллектуальный менеджмент и маркеры перемен.....	98
<i>Валінкевич Н. В.</i>	
Інтелектуалізація розвитку підприємств.....	110
<i>Кухарець С. М., Кухарець В. В., Ярош Я. Д.</i>	
Ефективність виробництва біогазу в контексті розвитку аграрних підприємств.....	116
<i>Дема Д. І., Недільська Л. В.</i>	
Due diligence в управлінні ризиками при використанні об'єктів інтелектуальної власності.....	125
<i>Суліменко Л. А.</i>	
Особливості бухгалтерського обліку об'єктів права інтелектуальної власності в складі нематеріальних активів.....	130
<i>Якобчук В. П., Пугачова Н. С.</i>	
Методичні підходи щодо оцінки інтелектуальної складової в аграрній безпеці України.....	137
<i>Вітренко А. О.</i>	
Захист права інтелектуальної власності в сфері послуг...	144
<i>Литвинчук І. Л.</i>	
Експлікація поняття «інтелектуалізація» як соціально-економічної категорії.....	153
<i>Андрощук Г.О.</i>	
Національна інноваційна система: оптимізація співвідношення інтелектуальної власності, інновацій та економічного розвитку.....	165
<i>Бродский Ю. Б., Тимонин Ю. А.</i>	
Перспектива развития экономического знания интеллектуальной экономики.....	176

<i>Вірченко В. В.</i>	
Суб'єктна структура ринку інтелектуальної власності...	182
<i>Горбачова І. В.</i>	
Сертифікація персоналу аграрних підприємств у контексті євроінтеграції.....	188
<i>Довженко В. А.</i>	
Інституційні аспекти інтелектуальної безпеки в умовах інформаційного суспільства.....	196
<i>Захаріна О. В.</i>	
Кластеризація в контексті інтелектуалізації економіки...	202
<i>Корнійчук А. М., Гончарук Т. В., Коломієць Т. В.</i>	
Формування інтелектуального капіталу науково-дослідних організацій як основа інноваційного розвитку аграрного сектору.....	208
<i>Котелевич В. А.</i>	
Технології органічного виробництва у галузі кролівництва.....	213
<i>Сайкевич М. І.</i>	
Інтелектуальна економіка: визначення понять.....	218
<i>Симоненко Л. І.</i>	
Інноваційний потенціал вищої освіти.....	228
<i>Тимохова Г. Б.</i>	
Соціальний капітал як фактор розвитку інтелектуальної економіки України.....	237
<i>Тищенко С. В., Наумчук В. В.</i>	
Основні напрями інноваційного розвитку аграрної галузі Житомирщини.....	242
<i>Ахметов І. Р., Тишковський В. В.</i>	
Економіко-технологічні методи вирішення проблеми льонарства.....	246
<i>Борко Ю. Л.</i>	
Бухгалтерський облік операцій з нематеріальними активами та складання фінансової звітності у бюджетних установах.....	251

регіонального розвитку / В. Прайс // Перспективні дослідження. – 1999. – № 2. – С. 33-39.

3. Соколенко С. І. Кластери в глобальній економіці / С.І. Соколенко. – К.: Логос, 2004. – 848 с.

4. Якобчук В.П. Зерновий кластер: структура та критерії забезпечення // В.П. Якобчук, О.В. Захаріна / Економіка АПК. – 2011. – № 12.

5. Ходаківський Є. І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – К. : ЦУЛ, 2014. – 276 с.

ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

А. М. Корнійчук,
кандидат економічних наук, доцент,
Т. В. Гончарук,
кандидат економічних наук,
Т. В. Коломієць,
аспірант,
Вінницький національний аграрний університет

Процеси формування та накопичення інтелектуального капіталу тісно пов'язані з інноваційною діяльністю, оскільки є основним її підґрунтям. Розвиток та акумулювання інтелектуального капіталу в аграрній сфері, так як і отримання позитивного економічного ефекту від його використання, можливе лише за умови стимулювання науково-дослідної діяльності, розвитку системи освіти та інституту підприємництва. Одним із

найважливіших джерел формування інтелектуальних ресурсів аграрного сектору є науково-дослідні організації та господарства, розвиток яких є наразі актуальним питанням при формуванні інноваційного вектору розвитку вітчизняного аграрного сектору економіки.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, інноваційний розвиток, аграрний сектор економіки, науково-дослідні організації.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Дослідження відіграють важливу роль в сільському господарстві і розвитку сільських районів. Крім того, вони створюють значний вплив на реалізацію потенціалу сільськогосподарських інновацій. У країнах, що розвиваються, інновації можуть вирішити більшість проблем, що стосуються формування системи ефективного управління сільським господарством і раціональним використанням природних ресурсів. Однак, чимало країн, що розвиваються, не мають достатніх ресурсів, щоб належним чином розвинути їх компетенції до новаторства. Діяльність сільськогосподарських науково-дослідних установ часто обмежена недостатнім обсягом інвестицій і відсутністю оптимального фінансового управління. Крім того, існують перешкоди у вигляді відсутності або значного обмеження трансферу технологій.

Мета та методика дослідження. Метою дослідження є визначення місця та ролі діяльності науково-дослідних організацій аграрної сфери у процесах формування інтелектуального капіталу та розвитку аграрного сектору на інноваційних засадах.

Результати досліджень. Успішна модернізація аграрного сектора в сучасних умовах вимагає наявності ефективного адміністративного управління. У зв'язку з цим, для успішного функціонування сільськогосподарської

галузі необхідні інноваційні методи управління, тобто методи на основі постійних нововведень. Крім впровадження інновацій в управлінську сферу необхідне підвищення технологічної оснащеності сільськогосподарських підприємств, яка в даний час істотно відстає не тільки від найбільш розвинених країн світу, а й від багатьох держав Східної та Центральної Європи, деяких азіатських країн. Структурно-технологічна відсталість сільського господарства є одним з ключових перешкод на шляху до його модернізації. Велике значення має і впровадження інновацій в області генетики, селекції, біохімії. Це потребує підвищеної уваги до проблеми матеріально-технічного забезпечення науково-дослідних організацій, зайнятих розробками в зазначених галузях наукового знання. Постає питання і про підготовку фахівців, підвищення їх кваліфікації, використання міжнародного досвіду реформування сільського господарства.

Розвиток окремої галузі в значній мірі залежить від розвитку наукової сфери, яка обслуговує дану галузь. Аграрний сектор не є винятком, тому накопичення та ефективне використання інтелектуального капіталу аграрної сфери залежить від динаміки його формування в секторі аграрної науки. Звісно ж, одним із найважливіших джерел формування наукоємної продукції (а отже, інтелектуальних ресурсів та активів), аграрного сектору є науково-дослідні організації та господарства [1]. Основними інституціями, що забезпечують формування інтелектуальних ресурсів аграрного сектору, є навчальні заклади аграрного профілю, науково-дослідні інститути, дослідні, селекційні станції, дослідні господарства.

Дослідження в аграрній сфері є одними з основних факторів, що сприяють змінам в системах сільськогосподарського виробництва і системі життя на

селі. Зокрема, вони сприяють підвищенню продуктивності праці, доходів для аграрного господарства, а також для зміни методів ведення сільського господарства. Результати досліджень науковців показали, що інвестиції в аграрну науку і розвиток системи дорадництва є одним з найбільш ефективних капіталовкладень, коли мова йде про збільшення сільськогосподарського виробництва. На макроекономічному рівні результати аграрних досліджень часто вимірюються за допомогою показника внутрішньої норми прибутковості (IRR), в якому наукові досягнення оцінюються на основі зростання продуктивності в сільському господарстві. Як свідчать дані (див. табл. 1), рівень рентабельності науково-дослідних робіт в аграрному секторі значно варіюється у розрізі географічних регіонів: у розвинених країнах даний показник має вище значення, ніж у країнах, що розвиваються.

Таблиця 1
Рівень рентабельності науково-дослідних робіт в аграрній сфері в розрізі регіонів, %

Географічний регіон	Середнє значення	Мода	Медіана	Мінімум	Максимум
Розвинені країни	98,2	19,0	46,0	-14,9	5645
США і Канада	102,4	22,0	46,5	-14,9	5645
Європа	93,9	19,0	62,2	0,0	1219
Країни, що розвиваються	60,1	46,0	43,0	-100,0	1490
Світ загалом	58,8	32,0	34,0	-47,5	677

Джерело: [2, с.62]

Очевидним є той факт, що фінансування чи інвестування лише сфери аграрної науки як елемента

системи аграрного господарства не призводить до значних результатів, якщо такий процес не має комплексного характеру і не включає в себе розвиток усієї системи – від продукування ідей та інноваційних рішень до їх реалізації, поширення та капіталізації. Одним зі шляхів вирішення даного питання є створення аграрної інноваційної системи (АІС). Вона являє собою певний механізм співпраці і об'єднує організації, що працюють в напрямку технологічних, управлінських, організаційних та інституційних перетворень в сільському господарстві. Така система може включати в себе сільськогосподарські науково-дослідні інститути, національні і транснаціональні корпорації агропромислових фірм і підприємців, об'єднання фермерів і споживчих організацій тощо.

Для ефективного функціонування АІС необхідним є певне підґрунтя, без якого інноваційний процес не буде результативним. З-поміж низки системоутворюючих елементів найважливішими є наступні: 1) освіта або знання, отримані за допомогою основного і стратегічних досліджень; 2) вміння переводити знання в реальні продукти і послуги через стратегічні, прикладні і адаптивні дослідження; 3) поширення ідей на основі комерціалізації, зв'язків та надання послуг.

Висновки та пропозиції. Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору є одним із ключових питань економічної політики України, причому основним та найбільш перспективним напрямом його розвитку є інноваційний, що ґрунтується на ефективному використанні людського, інтелектуального, освітнього та наукового потенціалу. Встановлено, що інвестиції в аграрну науку є одним з найбільш ефективних капіталовкладень. Однак процес їх реалізації потребує дотримання принципу комплексності, тобто розвитку усієї інноваційної системи агросектору, що повинно стати